

EL 9 MÓN

MONOGRÀFIC ESPECIAL
SOBRE ELS OBJECTIUS
DE DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE

Dilluns, 31 de gener de 2022

Treball digne i creixement econòmic

CREIXEMENT ECONÒMIC INCLUSIU

La quarta revolució industrial i l'educació actual poden encaixar amb l'ocupació?

LA SALUT MENTAL I EL BENESTAR

La salut mental en un context incert, amb crisi climàtica i precarietat laboral

ENTREVISTA A MONTSERRAT PINEDA

La secretària de Feminismes aposta per la transversalitat de gènere en totes les polítiques

OPINIÓ

Consum energètic, el punt clau de tots els ODS, segons el catedràtic d'Ecologia Narcís Prat

Alinear polítiques per un creixement econòmic inclusiu que garanteixi els drets laborals

AL DETALL

Capacitar en competències digitals

Des de la UVic s'està treballant en un projecte a l'escola Dominiques Vic per capacitar el professorat en impressió 3D i realitat virtual i es fan tallers amb professorat i alumnat. Enguany treballaran en com poden millorar la qualitat de vida d'una nena amb discapacitat funcional creant ortesis i pròtesis en 3D. Salvador Simó explica que van començar a treballar en aquesta escola amb programes de benestar emocional: "Sabem que el rendiment acadèmic està directament relacionat amb el benestar emocional de l'alumnat" i això obre la caixa de Pandora, perquè si no té una bona educació, "la inserció laboral ja es veu complicada" i d'aquí es va veure idoni treballar per capacitar per a la quarta revolució industrial.

Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent és la fita que proposa l'objectiu de desenvolupament sostenible número 8. Un ambició objectiu que per assolir-lo requerirà, d'una banda, prendre consciència de la importància que té per aconseguir posar al mateix nivell el creixement econòmic i el benestar de les persones i, de l'altra, que totes les polítiques econòmiques s'alineïn amb aquest objectiu final. Així ho analitzen Josep Oliver (Girona, 1946), catedràtic emèrit d'Economia Aplicada de la UAB i conseller del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), i Salvador Simó, docent, codirector de la Càtedra Salut Mental de la UVic-UCC i coordinador del Grup Investigador Salut Mental i Innovació Social.

"Això és la carta als Reis", diu Josep Oliver, que opina que una definició molt ambiciosa hauria de servir per

al país més endarrerit del planeta i per a l'economia més avançada. Per tant, els ODS "tenen aquesta dificultat de capturar realitats de cada àmbit territorial i de cada situació productiva i socioeconòmica". Les polítiques públiques haurien de tendir a afavorir aquests diferents objectius de desenvolupament sostenible, "aquest és un punt de partida", però entén que és un ODS, com en general molts d'ells, "molt ambiciosament definit, i perquè la seva ambició és tan gran corren el perill de quedar com una declaració de principis". El que s'ha de preveure és que "les polítiques que es posin en marxa han d'estar alineades amb aquest objectiu final, per tant, no pot ser que surti una mesura que vagi exactament en contra del creixement inclusiu".

"Prendre consciència de la importància d'aquest repte" és la clau, segons Simó, que recorda que fa molts anys que es parla de la precarietat laboral, i en concret la que afec-

ta els joves (el 2020 la taxa d'atur en aquest segment de població era del 34% mentre que a la Unió Europea era del 16,9%). "Ho sabem però no fem res, i no fem res perquè no som conscients de les implicacions socials que té per a la democràcia, o no ho prioritzem com a societat. En el fons, la vida sempre és un tema de prioritats."

Millora tecnològica vs. ocupació

La millora tecnològica i la innovació han de portar una millor qualitat de l'ocupació o deixaran fora del mercat de treball a molta gent? "Totes dues coses", assegura Oliver. La clau és la formació. Determinats col·lectius dins d'alguns sectors estan ben posicionats, però hi ha molta gent que no tindrà la formació requerida i "amb el sistema educatiu i els nivells de fracàs escolar que tenim ara" aquesta situació "continuarà durant molt de temps". Per obtenir aquest creixement inclusiu i sostenible "s'hauria de mantenir la política que determinats sectors de

baix valor afegit continuïn, perquè si no hi haurà un increment de l'atur no adequat". Aquest, diu, és el primer efecte que genera el canvi tècnic.

El segon efecte es produeix a mitjà termini i té a veure amb els dos tipus de canvi tècnic que hi ha hagut al llarg de la història: tecnologia complementària amb el treball i tecnologia substitutòria. La primera va tenir lloc a la segona revolució industrial del segle XX, i va afectar sobretot els sectors automobilístic, químic, el ferrocarril o les autopistes. Es necessitaven més enginyers, més operaris, "tothom hi sortia guanyant". El substitutiu va tenir lloc amb l'arribada de la màquina de vapor a l'engròs a la Gran Bretanya, on les petites empreses que tenien tres o quatre telers van desaparèixer perquè el teler mecànic podia fer la feina de molts més operaris. "Jo m'inclino", diu Oliver, "per aquesta visió que el canvi tècnic actual té un

Una revolució industrial amb tecnologia substitutòria

component de substitució molt gran". I afegeix: "A curt termini hi ha perdedors del canvi tècnic, molts."

Simó reprèn la idea que cal una presa de consciència per "generar un pla estratègic seriós i amb una inversió" que permeti generar tant la formació adequada com la creació de llocs de treball. L'economia 4.0, que és la transició a una economia de base digital, implicarà la destrucció de milions de llocs de treball a escala mundial. "Crec que no se'n generaran tants com els que desapareixeran" i únicament seran per a aquelles persones que tinguin les competències per a una economia 4.0. I alerta: "No estem preparant els joves per aquesta economia com ho hauríem de fer." La preparació per a la quarta revolució industrial "hauria de ser prioritat

Josep Oliver

Salvador Simó

Les professions relacionades amb la tecnologia i la digitalització ho tindran més fàcil per ser viables en un context de quarta revolució industrial

de país número 1". I aquí, assegura, pren tot el sentit la definició que fa l'economista indi Amartya Sen sobre la pobresa: *penúria de capacitats*: "Si no tinc capacitats, no puc accedir a aquestes oportunitats." Cal ampliar la formació professional de base més tecnològica.

La formació professional

Oliver assegura que som el país que té més llicenciats al mercat de treball, un 45%, mentre que a Alemanya són un 25%. El resultat és una economia *over education*: "Una pila de gent que està ocupant llocs de treball amb una educació que està per sobre del que el lloc de treball li exigeix." I mentre que continua havent-hi una taxa d'atur juvenil a la franja entre els 16 i els 25 anys molt alta, per què? "Doncs perquè l'oferta educativa i la demanda de treball no és l'adequada. L'entrada al mercat laboral dels més joves no la tenim ben encaixada." Són els joves sense estudis terciaris, mentre que les taxes d'atur dels joves a partir de 25 anys (amb estudis terciaris) comencen a caure: "L'atur dels més

joves és el negatiu de la plena ocupació dels llicenciats. Són dos fenòmens vinculadíssims", assegura.

Simó, per la seva part, explica que s'està fent recerca per determinar quines són les formacions professionals necessàries, però reconeix que hi ha molta formació que s'està impartint actualment i que és pel segle XX; una formació que "ja ha perdut el sentit o que no tindrà ocupabilitat". Explica el treball que van fer des de la UVic amb la Federació Catalana de Vela. Un estudi de mercat va evidenciar que feia falta gent jove capacitada per fer reparació d'embarcacions i fer de monitors de vela. I es va crear una formació a partir d'aquest estudi. "S'ha de fer un esforç per buscar aquests nínxols d'ocupació", subratlla.

Creixement en un context de crisi climàtica

El decreixement "no és possible", assegura Oliver. El 80% dels 7.500 milions d'habitants del planeta volen tenir un nivell de vida "occidental, lògicament, i quan els dius que han de reduir emissions et diuen que el que

pesa és tot el CO₂ acumulat des de fa 150 anys; no em digui a mi que sigui prudent". Oliver entén que sí que es podria imaginar un creixement menys intensiu en energia, més economia circular, més reutilització de materials, però "crec honestament que el canvi climàtic està dat i beneït", assegura. Potser si Europa pren moltes mesures s'escalfarà una mica menys, "però aquest procés no hi ha manera de parar-lo, entre d'altres qüestions perquè té una inèrcia espantosa".

Oliver ho té clar, els humans som una espècie "molt territorial, que defensem els nostres i, per tant, als altres els esclavitzo, els mato... Això és la història evolutiva i cada espècie té la seva". Al seu entendre "es necessitaria un canvi de xip de l'ADN. L'espècie és curta de vista, li interessen només els pròxims vint anys", i un govern global "és un desig, però la biologia de l'espècie no hi col·labora, simplement va en un altre sentit".

Simó ho veu diferent. Diu que el sociòleg i economista Jeremy Rifkin prediu el col·lapse de la civilització del carboni el 2028. Aquest fet impli-

ca una gran revolució, "un salt quàntic cap a l'energia verda" que pot generar milions de nous llocs de treball "en aquells països que siguin capaços de planificar el seu futur". I esmenta Rabindranath Tagore: "Si vols fer el teu camí recte has de lligar el teu carro a un estel." "Si el nostre estel és una comunitat sostenible en l'àmbit del canvi climàtic, més inclusiva, apostem per l'economia social i adaptada a la revolució industrial 4.0, tot això és viable, però implica tenir una fita, i llavors orientar-hi tots els esforços."

Simó assegura que s'estan fent coses "però no amb prou contundència"; si hi ha més consciència "que ens estem jugant la viabilitat econòmica, social i democràtica del país, ho farem". I cita la filòsofa Marina Garcés i el seu concepte de *societat pòstuma*, una societat que es pregunta fins quan tindrem societats democràtiques, fins quan hi haurà viabilitat a la Terra arran del canvi climàtic; una situació de certa desesperança i per Simó, cal "una mica més de rauxa i energia"; de recursos "sempre n'hi ha, l'important és com els prioritzem".

AL DETALL

El PIB i el grau de benestar

Determinar la riquesa d'un país mitjançant l'índex del PIB reflecteix el grau de benestar de la societat d'un territori? El PIB és correcte però cal complementar-lo amb altres indicadors. Per exemple, la pobresa és també una percepció subjectiva, no només un indicador quantitatiu. En aquest sentit, Salvador Simó destaca la definició de pobresa d'Amartya Sen com a penúria de capacitats, per exemple, no poder donar als fills

l'educació que volem. Quan mesurem la riquesa, els indicadors han de ser complementaris. Simó remarca per exemple que el benestar mental d'una comunitat "són indicadors molt interessants a tenir en compte quan mesurem la riquesa d'aquesta comunitat".

Per la seva part, Josep Oliver considera que les famílies entenen que el seu benestar "depèn d'una manera molt crítica de la seva posició en l'es-

cala de renda". La primera distribució de la renda es dona entre salaris i beneficis empresarials. L'economista matisa, però, que cal tenir en compte l'actual context de globalització: "La competència global i el canvi tècnic fan que la distribució primària de l'ingrés sigui molt més acotada i amb molt menys marge de maniobra que la que teníem fa trenta anys" i posa l'exemple del que ha passat amb les empreses automobilístiques a Catalunya.

La segona distribució és en la que intervé l'Estat, que determina la fiscalitat i els serveis públics que

finançarà. I aquí apunta el cas dels Estats Units: "Si ets prou ric que no tens salari, no pagues impostos, com Elon Musk i qualsevol d'aquests rics que tots coneixem", perquè tots els diners deriven de beneficis empresarials que, a través de les empreses, es reinverteixen. O el cas de Warren Buffett, que en un moment concret va reconèixer que era un escàndol que la seva secretària pagués més impostos que ell (ella pagava un 35% i ell, 0). Per tant, aquí són decisives les polítiques fiscals de cada país. Oliver apunta que a l'Estat espanyol la distribució "és molt desigual".

El context VUCA: volàtil, incertesa, complexitat i ambigüitat

L'encaix d'una realitat canviant amb benestar i creixement és difícil

Els experts quan parlen de la conjuntura actual parlen d'un context VUCA (volàtil, incert, complex i ambigu). El terme, explica Salvador Simó, va sorgir dels militars nord-americans desplegats a l'Afganistan quan havien de descriure l'entorn en què es trobaven. "Vivim en un món VUCA" que contínuament està canviant i les societats que no siguin capaces de gestionar aquest canvi econòmicament i social, en l'àmbit de la salut mental, de benestar de les comunitats, "ho passaran molt malament", perquè "la vida és com és, no com ens agradaria que fos".

En aquest context incert, i en un canvi de model econòmic, seria viable l'emprenedoria social? Per Josep Oliver, en termes macroeconòmics tenen massa poc pes. Per ell tindria més sentit reforçar "des de les institucions públiques" l'obligació de les grans corporacions de tenir responsabilitat social. En aquest sentit, apunta que hi ha inversors de grans companyies farmacèutiques "que ara estan fent uns beneficis extraordinaris" que demanen a les corporacions que vinculin els pagaments als seus directius a l'extensió de la vacuna al Tercer Món. O com la Shell, que s'ha proposat compensar en els propers vint anys el CO₂ que ha estat emetent. I està convençut que els governs podrien fer *creure* les grans corporacions "en l'àmbit de la Unió Europea, ja ho crec que sí. És capaç d'enfrontar-se a Microsoft i fotre-li una multa de centenars de milions d'euros, o a Google. N'és capaç, però

el que passa és que hi ha molts *lobbies*".

En el punt de la responsabilitat de les grans corporacions també hi coincideix Salvador Simó, que recorda la darrera campanya publicitària de la marca Levi's, que promociona uns texans que duren molt més temps, en contraposició a les compres compulsives de roba que es promouen, i en aquest sentit "s'està produint una transformació molt important".

Simó és fermament partidari de les petites i mitjanes empreses i, sobretot, de l'emprenedoria social: "La finalitat única i exclusiva de l'empresa és acumular capital a qualsevol preu. Sigui per crear precarietat social, externalitzant al Tercer Món, on paguen sous de misèria, desforestar..." En canvi l'emprenedoria social "és buscar solucions innovadores als principals problemes de la humanitat: atur juvenil, manca d'inserció de persones amb problemes de salut mental, ecologia...". A partir del context actual, des de l'aquí i l'ara, l'emprenedoria social suposa "transformar radicalment l'economia, perquè estem transformant l'ànima".

Un exemple que posa Simó és el projecte BioArtCafè, endegat entre la UVic i Osonament: una cafeteria a l'edifici d'Osonament que fomenta la inserció laboral de persones amb problemes de salut mental i que també incorpora la filosofia dels productes de km 0, perquè disposen d'un hort ecològic que abasteix l'establiment. L'objectiu del projecte és crear ocupabilitat.

Pandèmia, salut mental i recuperació econòmica

Refer-se de la pandèmia s'afegeix al repte d'assolir l'ODS 8

Dos anys de pandèmia global, com han afectat la salut psicosocial de les persones? Abans de la pandèmia en l'àmbit de la salut mental "ja estàvem malament, i la pandèmia ha agreujat més aquesta situació", diu Salvador Simó, que assegura que les persones no estem acostumades a viure en un context VUCA i recorda el psiquiatre i filòsof austríac Viktor Frankl, que deia "jo per poder portar un projecte de vida necessito crear un projecte de vida amb sentit", si no, diu Simó, "puc caure en una depressió, en el suïcidi o en una addicció". I fa referència especialment als joves: "Si soc un jove, necessito tenir una inserció laboral que em permeti tenir una projecció de futur."

Quan la pandèmia "ens està posant contra les cordes i en què moltes vegades no sabem què passarà demà, aquesta incertesa està soscavant un dels fonaments del benestar emocional de les persones, que és aquesta capacitat de desenvolupar un projecte de vida amb significat".

Simó reclama promoure una societat basada en la salut mental, perquè per exemple moltes baixes laborals hi estan associades (depressions, ansietat) "i tenen una factura brutal".

Josep Oliver considera que en l'àmbit econòmic, el xoc de la covid va ser el 2020 i els primers mesos del 2021.

L'any passat "ja va ser un any de recuperació franca". Catalunya i l'Estat espanyol no s'han acabat de recuperar a causa del pes de les activitats de serveis personals, que representen entre un 35% i un 37% de tota l'ocupació "i això són deu punts més del que pesen a Alemanya o França". Els serveis personals són la suma de comerç, hostaleria, transports i activitats recreatives i vinculades al turisme.

Mirant cap al futur, "el tema de fons és si la pandèmia haurà desaparegut. Hi ha incerteses i això afecta la inflació", diu Oliver. Segons el Banc Central Europeu a la inflació li costarà més del que s'esperava tornar als valors previs a la covid.

"Ja estem sortint, però cap a on? Els Next Generation són la gran esperança blanca, molta gent diu que això serà el canvi del model productiu... jo en el curt termini no ho veig possible." Compara el model econòmic d'un país amb l'estructura òssia d'una persona, "si s'ha de corregir, necessita temps", i si hi ha un pes important de la població que treballa en serveis personals, "en el curt termini els has de donar feina". Els fons, per tant, si fomenten la inversió productiva, si permeten que determinats sectors creixin més "anirem veient modificacions, però a mitjà termini", conclou.

L'efecte dels Next Generation es veurà a mitjà termini, i a la inflació li costarà de baixar

Pobresa salarial i productivitat

A l'Estat espanyol, tot i haver-se apujat el salari mínim, es dona la paradoxa que moltes persones que treballen a temps complet no arriben a final de mes i s'empobreixen cada any una mica més. Josep Oliver diu que l'objectiu del govern és que el salari mínim arribi a la mitjana de la zona euro, que és el 60% del salari mitjà. Opina que si hi ha molta ocupació vinculada a serveis de baix valor afegit, "probablement els salaris es poden augmentar una mica, però la millora del benestar i l'erradicació de la pobresa salarial només pot venir dels increments de productivitat" i afegeix que "això explica per què a Alemanya els salaris són com són; no és que siguin més generosos... és que són més productius".

El problema de la productivitat "està il·lustrat perquè tens una estructura productiva d'empreses molt petites, diminutes, amb baixa formació i molt vinculades als serveis personals". Oliver considera que el que fa el govern ara "és l'adequat; anar molt més enllà d'aquí aniria en contra de l'ocupació, inevitablement". L'educació de la mà d'obra, el fracàs

escolar i la poca formació professional, per una banda, i, per l'altra, moltes persones llicenciades que no troben l'ocupació per a la qual estan preparades conformen una "dualitat".

Sobre la pobresa salarial Salvador Simó apunta que és un dels dos problemes; l'altre és l'atur. "Que hi hagi salaris dignes és un punt de partida. Una persona que treballi a jornada completa ha de tenir la possibilitat d'arribar a final de mes i viure dignament." Subratlla que hi ha persones que estan cobrant "autèntiques barbaritats" mentre que hi ha gent "totalment precaritzada".

Aquí hi afegeix un altre aspecte: els costos dels serveis. Considera que el govern hauria de regular uns preus que ara estan desbocats (els gas i l'electricitat): "En depèn el benestar de les llars, però també de les petites empreses." Simó recorda que totes aquestes companyies "que ara estan sagnant els ciutadans, abans eren públiques". La precarietat, però, no afecta només les persones adultes. Les joves també tenen la desgràcia de conèixer-la molt bé.

La precarietat laboral i els problemes de salut mental moltes vegades van lligats

AL DETALL

Precarietat laboral i salut mental dels joves

Tot el que porti a la precarietat laboral "no ens interessa com a societat, perquè hi ha algú que hi guanya molt, però com a societat hi perdem tots i totes". Salvador Simó ho diu fent referència sobretot als joves, un col·lectiu que coneix molt bé: "El nivell de joves amb depressió és brutal." El suïcidi és la primera cau-

sa de mort no natural a Catalunya per sota dels 35 anys. Simó diu que es parla molt de l'agressivitat dels joves, però "si els tanques la societat, tota aquesta energia ha de sortir per algun lloc". Una economia social, solidària, inclusiva i competitiva alhora, que fos capaç de crear llocs de treball decents i combatre l'atur "és la prioritat número 1" perquè l'economia "volent o no, ho determina tot".

La seguretat i la salut, clau a l'empresa Patel

La companyia ha aconseguit el certificat ISO 45001, la norma que garanteix un ambient laboral segur, en línia amb la seva voluntat de millora contínua quant a benestar dels seus treballadors

En un món postpandèmic, la seguretat i la salut de les persones s'ha tornat una prioritat per a tots, incloses les empreses. A més, els objectius de l'Agenda 2030 ja inclouen la garantia d'un treball decent i un creixement econòmic per a tothom amb l'objectiu 8, que fa referència a la "promoció i el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent" per a totes les persones.

Als inicis de la que serà la dècada decisiva per assolir els objectius de l'Agenda 2030, moltes empreses s'encaminen cap a l'assoliment d'aquestes metes, implementant mesures enfocades a garantir els drets laborals dels seus empleats, així com a promoure un entorn de treball segur i sense risc.

En aquest context, Patel, empresa dedicada a l'especejament de productes porcins del Grup Agroalimentari Vall Companys, ubicada a l'Esquirol, destaca com un dels escorxadors pioners i més avançats en la garantia d'oferir als seus treballadors un entorn laboral favorable i, sobretot, segur. Un fet que ha estat certificat amb la norma ISO 45001, assolida per la companyia recentment, que regula la seguretat i la salut en el treball.

La norma ISO 45001 està creada amb la finalitat de garantir un ambient laboral segur, tant per als treballadors de les companyies com per als seus visitants. Alguns dels beneficis atorgats per aquest certificat són: la disminució de lesions i malalties relacionades amb l'ocupació, l'eliminació de perills o reducció de riscos laborals, la millora de l'acompliment i l'efectivitat de la seguretat i salut en el treball, la motivació i el compromís dels empleats, i la presa de consciència i desenvolupament d'una cultura preventiva de l'organització, entre d'altres.

Patel se situa així com una de les empreses pioneres del sector, i la primera del Grup Vall Companys, a obtenir la certificació, en línia amb el seu compromís per oferir carn de primera qualitat, sent un referent a escala mundial i inculcant com a principals valors les persones.

El Grup Vall Companys, reconegut com a Top Employer 2022 un any més

En aquest context, el Grup Agroalimentari Vall Companys, al qual pertany Patel, ha estat reconegut com a Top Employer 2022, posicionant-se com una de les companyies de referència a escala nacional.

Patel és la primera empresa del grup a obtenir la certificació ISO 45001

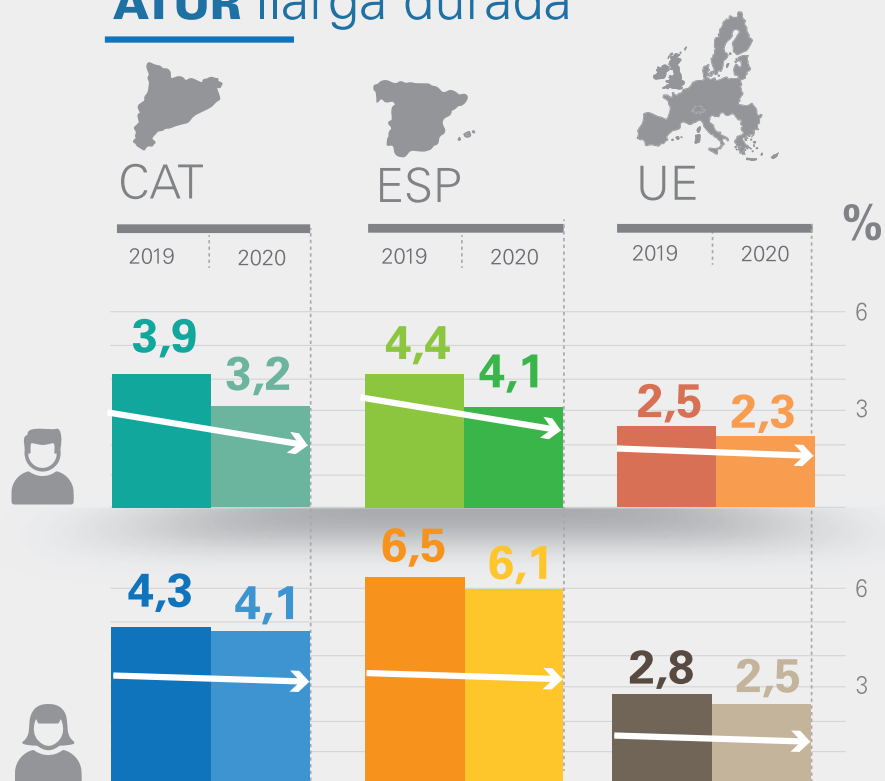
Top Employers Institute, autoritat global en el reconeixement de l'excel·lència en l'entorn professional, ha valorat l'esforç de l'empresa en l'atracció i retenció del millor talent, així com el foment del benestar professional de tots els seus treballadors. El grup ja va obtenir el mateix reconeixement l'any 2021.

El fonament del lideratge professional i el creixement personal de la plan-

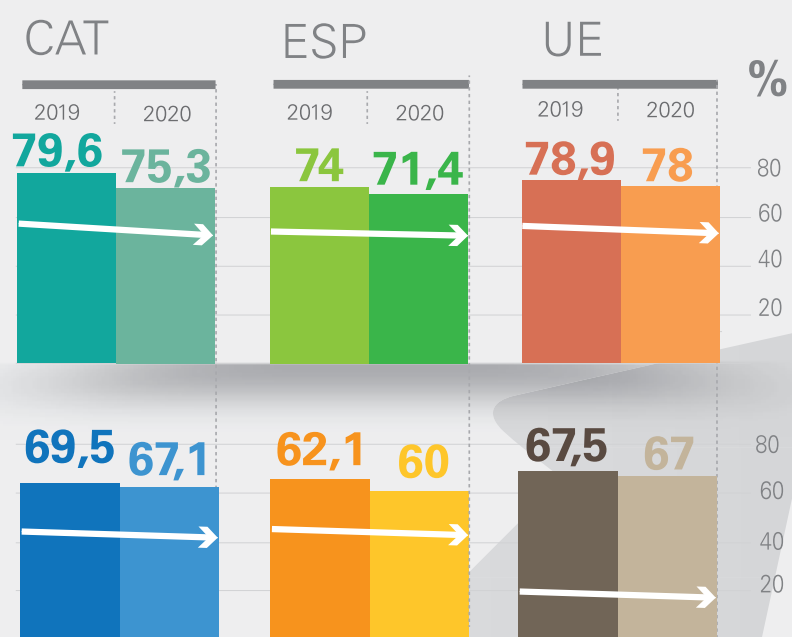
tilla del grup; la digitalització i la flexibilitat; l'atracció del talent; la promoció professional; i la confiança, el compromís i el respecte han estat les cinc àrees millor valorades per a l'assoliment del certificat Top Employer 2022.

Amb aquesta acreditació, atorgada per segon any consecutiu, el Grup Vall Companys certifica el seu compromís amb tots els treballadors i col·laboradors.

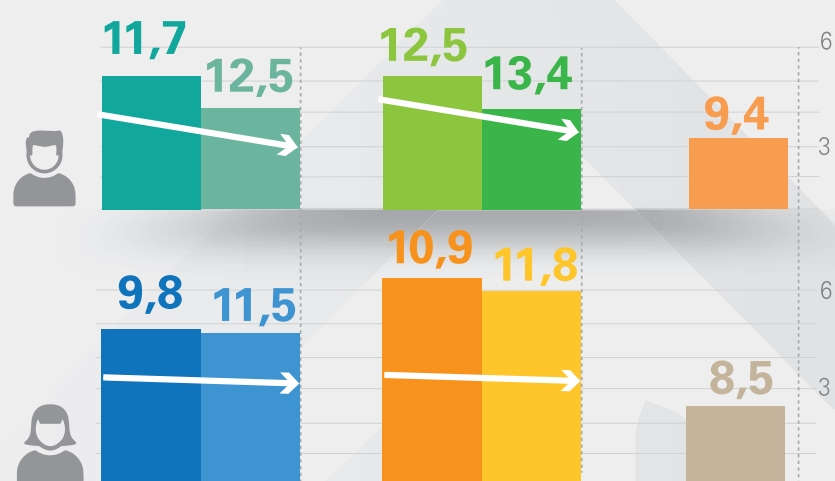
ODS 8: TREBALL DIGNE I CREIXEMENT ECONÒMIC

taxa
ATUR llarga durada

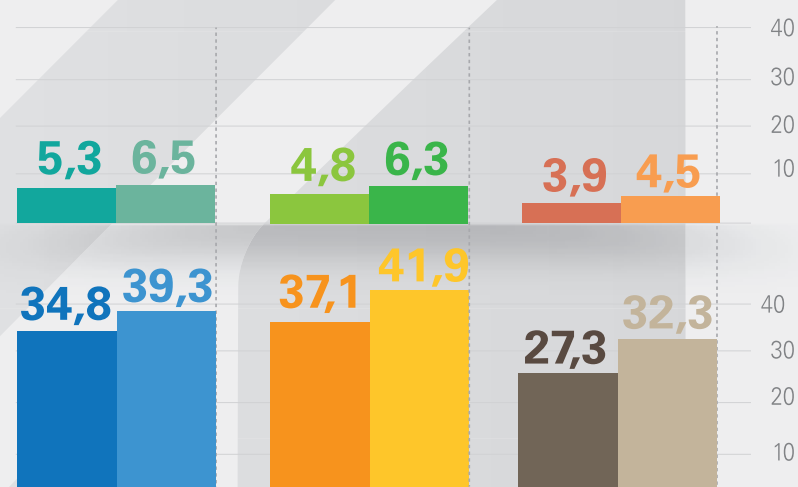
Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE.
Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

taxa
OCUPACIÓ

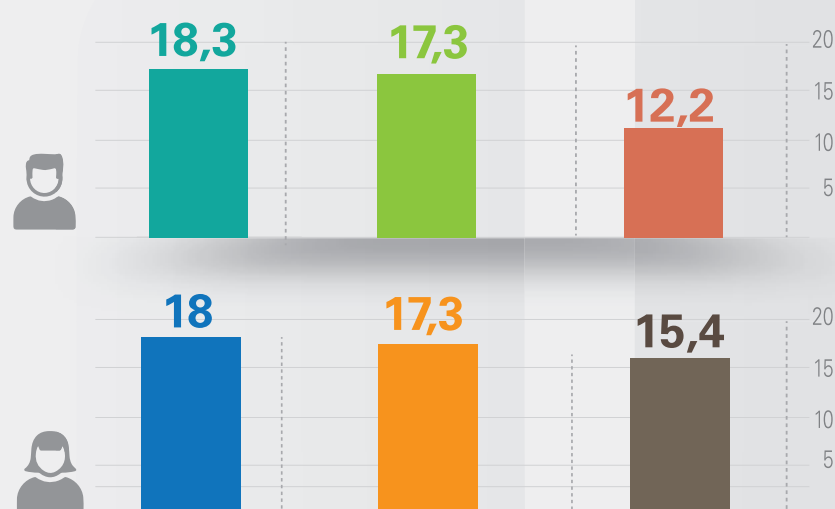
Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE.
Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

RISC POBRESA en el treball

Font Catalunya: Idescat, Enquesta de condicions de vida.
Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

POBLACIÓ INACTIVA
per cura de terceres persones

Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE.
Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

POBLACIÓ JOVE que no està ocupada
ni cursa estudis ni té formació

Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE.
Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

PIB real per habitant

Volums encadenats 2010 /euros per càpita

Regió	2019	2020	Regió	2019	2020	Regió	2019	2020
CAT	30.634,4	26.949,1	ESP	22.350	25.200	UE	28.070	26.380
Variació interanual %								
	2019	2020		2019	2020		2019	2020
	0,7	-12,0		1,3	-11,3		1,6	-6

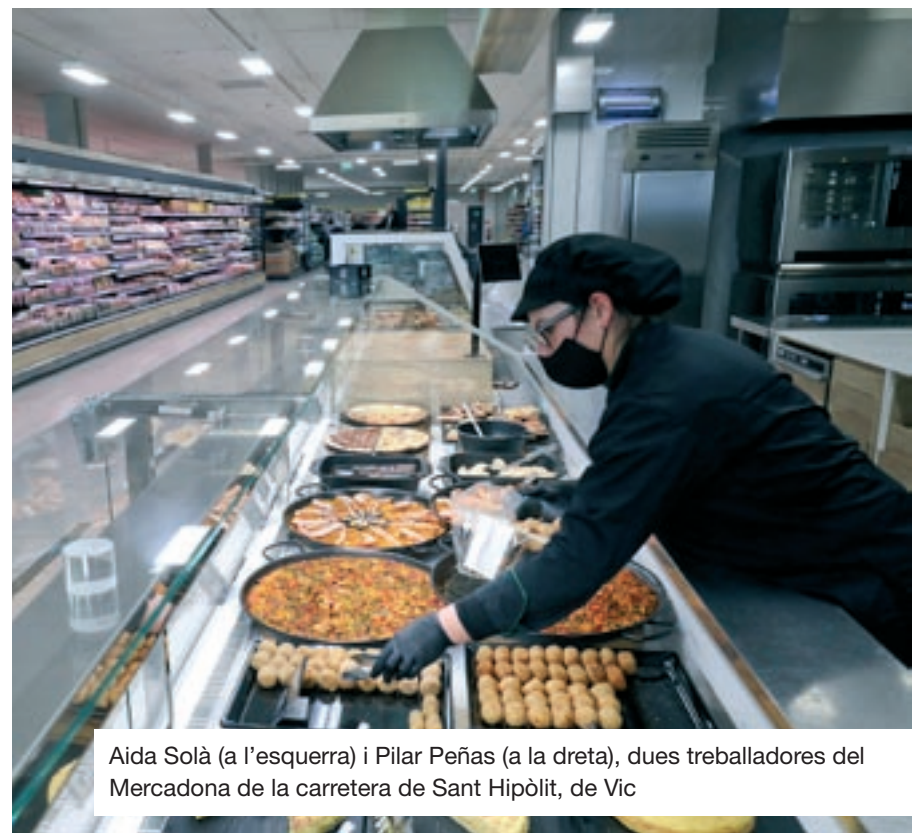
Font Catalunya: Idescat, Comptes econòmics anuals de Catalunya.
Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

El Comitè de Direcció de Mercadona acorda incrementar un 6,5% el sou de la plantilla

La mesura s'aplica a les més de 93.000 persones de la plantilla a l'Estat i té com a objectiu garantir el poder adquisitiu dels empleats

· La companyia està compromesa amb els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030

· Conciliació, formació i desenvolupament personal i professional conformen la política de recursos humans

Aida Solà (a l'esquerra) i Pilar Peñas (a la dreta), dues treballadores del Mercadona de la carretera de Sant Hipòlit, de Vic

El Comitè de Direcció de Mercadona, empresa de supermercats físics i de venda en línia, ha acordat, en coherència amb el seu Model de Qualitat Total, apujar un 6,5% el sou de tota la plantilla per garantir el poder adquisitiu de les més de 93.300 persones que té a Espanya.

Aquesta mesura s'adopta dins d'un escenari complex com el que s'està vivint i en què totes les persones que formen part de la companyia són essencials per adaptar-se amb agilitat i determinació, perquè són el millor actiu dels clients: com més satisfan *El Cap* (com s'anomena internament el client) més avança Mercadona.

A partir d'aquest mes de gener, el salari mínim d'entrada a Mercadona durant el primer any serà de 1.425 euros bruts al mes, és a dir, 87 euros més al mes que l'any 2021.

Una política de recursos humans pionera en el sector

Mercadona fa anys que impulsa una política de recursos humans pionera en el sector, que aposta per la conciliació, la formació i el desenvolupament personal i professional dels treballadors i les treballadores. Amb aquest increment salarial, reforça la seva aposta per l'ocupació estable i de qualitat que porta a terme des de fa més de 25 anys, quan va decidir iniciar el procés de convertir en fixa tota la plantilla.

Compromesos amb els objectius de desenvolupament sostenible

Mercadona és conscient de la seva capacitat com a empresa de contribuir al desenvolupament social dels entorns en els quals té presència. En

el seu compromís amb la creació de valor compartit, és firmant del Pacte Mundial des de 2011, iniciativa a través de la qual l'Organització de Nacions Unides promou els diferents objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

És per això que, en el marc del seu model de negoci sostenible i responsable, treballa per donar resposta a les necessitats plantejades per aquells ODS en els quals més influeix l'impacte de la seva activitat, a través de nombroses accions que, en el seu conjunt, contribueixen a la consecució d'aquests objectius.

ODS que beneficien la persona treballadora

L'increment del salari de tota la plantilla és només un dels molts exemples que Mercadona aplica en

el marc dels ODS que beneficien directament la persona treballadora (ODS 3, 4, 5, 6, 10 i 17).

Entre aquestes accions s'inclou disposar d'una política de feina estable i de qualitat amb contractes fixos i una remuneració per damunt la mitjana del sector; aplicar el principi d'equitat "a mateixa responsabilitat, mateix salari", i oferir les mateixes oportunitats de promoció interna a tota la plantilla, formació contínua per potenciar les seves habilitats...

L'empresa suma aquesta forma d'agraïment al compromís dels seus treballadors i treballadores a la mesura ja aplicada a l'inici de la pandèmia, quan va repartir un total de 409 milions d'euros per recompensar l'esforç per continuar oferint el millor servei i per assolir les metes i objectius personals.

Montserrat Pineda Lorenzo, secretària de Feminismes de la Generalitat de Catalunya

“Les cures i el temps és igualtat, no només d’homes i dones, sinó de classes socials”

Montserrat Pineda Lorenzo (Barcelona, 1970) és un referent en l’equitat de gènere. Diplomada en Treball Social, és autora de diverses publicacions entorn als drets sexuals, la salut des de la perspectiva feminista o l’abordatge de les violències sexuals i els drets LGTBIQ+. El juny passat va ser nomenada secretària de Feminismes del Departament d’Igualtat i Feminismes de la Generalitat.

Quins són els temes més urgents que té actualment sobre la taula la Secretaria de Feminismes?

Una de les qüestions més importants és la transversalitat de gènere en les polítiques; és essencial. És un paper que hem de jugar. Abans hi jugava exclusivament l’Institut Català de les Dones. Es tracta de poder garantir que totes les polítiques del govern tinguin perspectiva de gènere i ens permeti planificar i avaluar amb aquesta perspectiva qualsevol de les polítiques, no aquelles que nosaltres pensem que tenen a veure amb una perspectiva més clàssica, sinó tot al contrari. Un altre element cabdal és tot el tema de la nova Direcció General de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs,

“A la violència vicària se li ha posat nom i se l’ha volgut visibilitzar perquè era una emergència. Es donava massa sovint”

que posa en evidència la necessitat de posar en l’agenda política el dret al temps i el dret a les cures. I remoure aquelles situacions de desigualtat i discriminació que, específicament en aquest cas, però no únicament, patim les dones en l’entorn laboral. Per últim i no menys important, hi ha les polítiques per a l’erradicació de les violències masclistes. Bàsicament el que estem entomant és millorar la coordinació entre totes les administracions amb un nou programa marc en el qual farem un treball específic sobre prevenció i enfortirem la xarxa contra les violències masclistes. Són els tres eixos clau.

L’educació dels joves és clau per erradicar la violència masclista?

És essencial. Però no només dels joves. El Departament d’Educació està posant l’enfocament en la coeducació. Fa uns anys que s’estan fent esforços basant-se en la construcció

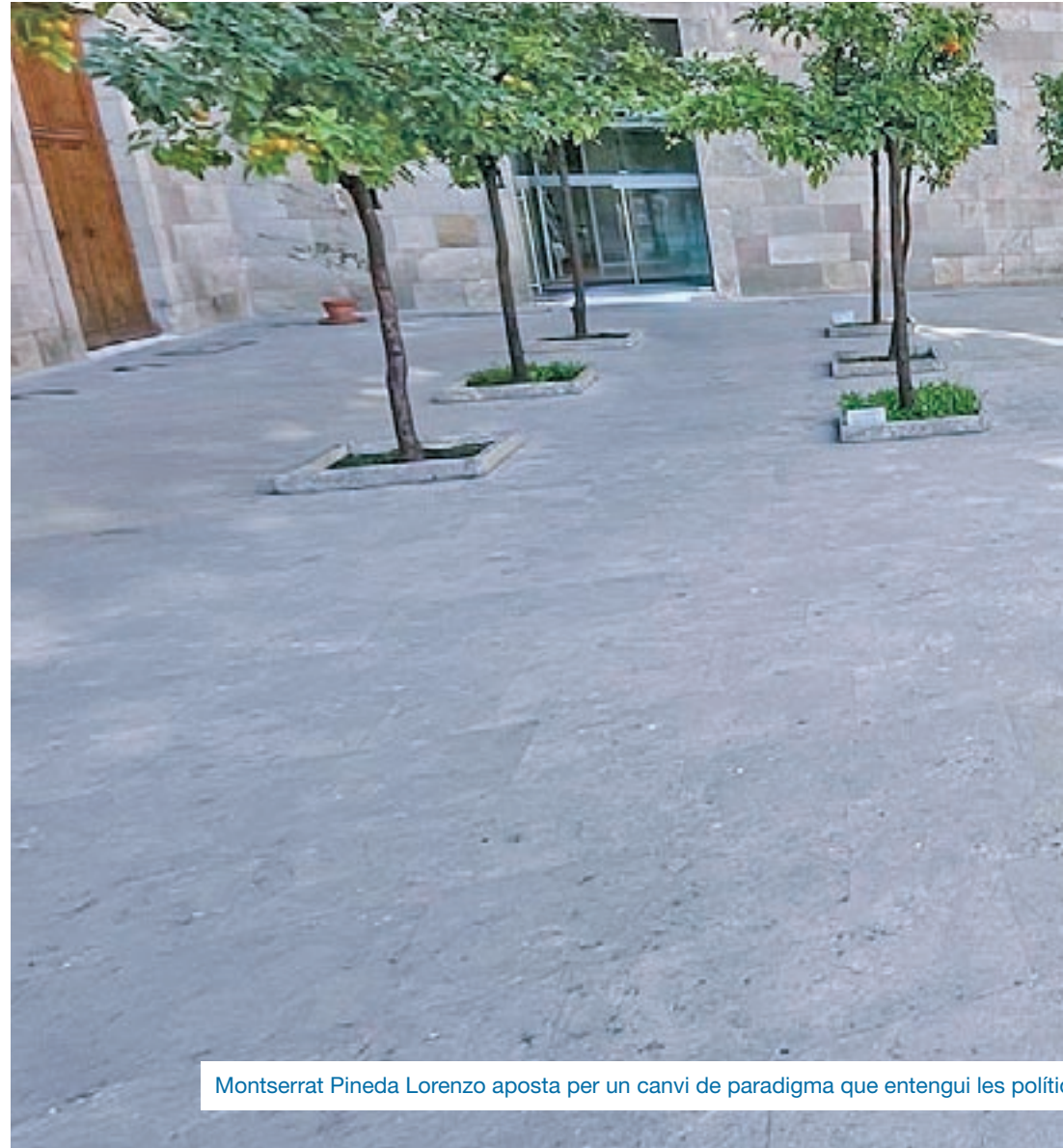
d’aquest nou currículum, que incorpori la perspectiva de les desigualtats i que desarticuli la naturalesa del masclisme, tan integrat en l’educació. Dit això, volem anar molt més enllà de les actuacions puntuals que es feien a les escoles i començar molt més abans. Tant amb l’estratègia de prevenció contra el masclisme i contra el sexisme, en la qual estem treballant i en la qual implicarem altres departaments, com també amb l’estratègia nacional de drets sexuals i reproductius. En aquest sentit, tot el tema d’educació sexual és imprescindible per treballar no només les violències sexuals, sinó també les altres violències que són molt més quotidianes.

Hi ha qui diu que els joves cada vegada són més masclistes.

Malgrat que sí que hi ha una tendència a veure que els joves i les joves cada vegada són més masclistes, també cada vegada es tenen més identificats quins són aquests masclismes que estan patint. I això és molt positiu, perquè fa que siguin agents transformadors en si mateixos. Veiem que hi ha identificació per part d’alguns sectors i que es desmarquen d’aquests patrons.

La pornografia tindria, com diuen els experts, un paper rellevant en la percepció que tenen molts joves de les relacions afectivosexuals?

És un element important i no podem negar-ho. Crec que si no hi ha una forma de poder parlar amb ells, que no sigui des d’un lloc de judici sobre quines són les seves experiències, quines són o com es generen les seves relacions tant en els entorns educatius com en els d’oci, no tenen altres referents. El problema no és la pornografia, sinó el fet que no hi ha altres referents o que aquests referents no poden estar contrastats. Per tant, més enllà de reconèixer que quan estem parlant de pornografia estem parlant de la comercial, és obvi que no els dona elements en els quals les dones estiguin representades com a persones i que tenen desitjos o experiències o que tinguin el dret a la llibertat sexual. És important, quan parlem d’aquests elements, pensar

Montserrat Pineda Lorenzo aposta per un canvi de paradigma que entengui les polítiques

què estem oferint als joves i les joves i a través de quins mitjans, perquè crec que se’ns queden curts molts dels mitjans que nosaltres estem utilitzant per a l’educació sexual. A mi em sembla important, quan estem parlant de pornografia, de parlar dels referents; per exemple YouTube; aquestes figures que amb una frase, una explicació, arriben a cinc milions de persones de cop i que aquella persona sigui el seu referent.

Últimament s’ha posat nom a un nou tipus de violència, l’exercida pel pare sobre els fills amb l’objectiu de fer mal a la mare. La violència vicària. Passa més sovint del que ens pensem? Com s’aborda aquest tipus de violència?

Aquesta violència ha passat sempre. Se li ha posat nom i se l’ha volgut visibilitzar perquè era una emergència. Ens estàvem trobant amb situacions a Catalunya i a l’Estat en què es donava massa sovint. En el marc de la violència de gènere hi ha una part que ja reconeix aquesta intencionalitat de fer mal als fills i a les filles per fer mal a les mares. El que fa la violència vicària és, d’una banda, obrir el debat (que era necessari en alguns entorns). Estic pensant per exemple en el cas de Rocío Carrasco, que ha servit per posar en evidència algunes qüestions a una població que normalment no entenia que això fos violència de gènere. I de l’altra, és posar les criatures en el centre. Hem treballat en el nou decret que s’ha fet des de la Conselleria de Justícia perquè nens i nenes i adolescents no només poden ser usats per fer mal a la mare, sinó per a la instrumentalització específic

ca que suposa aquest dany. Per tant, la llei catalana s’avança a posar-li nom i a posar estratègies. El decret que s’ha aprovat recentment dificulta la possibilitat de l’accés dels homes maltractadors als seus fills, perquè era imprescindible. Portàvem temps buscant fórmules per poder-ho fer.

El que preveu el decret és que el pare no pugui visitar els fills i filles?

Sí. Al desembre es va aprovar el Decret Llei 26/2021 de 30 de novembre que modifica el Codi Civil de Catalunya en relació amb la violència vicària. L’objectiu és protegir la vida i la seguretat dels infants i adolescents en aquests casos. En el cas de Rocío Carrasco, que he esmentat abans, crec que va exemplificar i ha estat molt útil per fer visibles aquestes violències perquè posiciona socialment, en el cas de persones més invisibles han fet molt mal aquestes situacions i els fills i filles han patit molt.

La prostitució és un tema controvertit pels diferents corrents feministes. S’hauria d’erradicar o les treballadores sexuals haurien de tenir els mateixos drets que les persones treballadores d’altres sectors?

Nosaltres volem articular una resposta més complexa. Creiem que és imprescindible garantir quins són els drets. No podem permetre’ns que les dones no tinguin accés a determinats serveis. I això implica si hem d’acabar o no amb una llei tan injusta com és la llei d’estrangeria, que no permet a les dones tenir altres tipus de recursos, per poder parlar si necessitem o no generar altres tipus de mesures. El debat és, primer, acabar amb aquesta situació. Garantir els drets que se’ls

ques d'equitat de gènere de forma transversal des de totes les polítiques del govern

estan negant per la llei d'estrangeria és imprescindible.

Es tractaria de garantir els drets de les persones que en volen sortir, i els de les que volen continuar exercint-la?

Efectivament. La qüestió és, fins que no tinguem altres tipus de recursos a nivell de marcs, la conselleria ha nascut per garantir els drets de les dones, per tant no entrarem en debats, nosaltres. Qualsevol dona que necessiti recursos per poder-se'n sortir, doncs buscarem les fórmules, a través del SOC, o dels programes que ja estan vigents, per oferir-los un espai de treball.

Una de les fites que proposa l'ODS número 5 és reconèixer i valorar el treball domèstic i de cures no remunerat a través de polítiques que promoguin la responsabilitat compartida a la llar i a la família. Què es fa, en aquest sentit, des del departament?

El tema de les cures és central per a nosaltres, vam posar una nova Direcció General de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs per donar-li una simbologia en l'àmbit polític, però també una planificació. Recollim també el que s'havia fet amb el tema de donar suport als processos de regularització de dones (en l'època covid es van fer alguns processos a través de subvencions a particulars, a famílies que volguessin regularitzar dones). Estem estudiant si aquesta mesura és suficientment universal. Estem millorant les actuacions que volem fer amb el tema de regularització de les dones migrants perquè malauradament, quan estem

parlant de l'externalització de les cures, estem parlant d'elles, i també altres mesures que ajudin a garantir els drets, com ara les formacions per a les dones que estan treballant en el camp de les cures professionals. Però per altra banda, hi ha tot el tema del treball de les cures no professionalitzades. Aquí estem dissenyant un canvi de model que vagi més enllà de la perspectiva més clàssica i liberal sobre la corresponsabilitat. Volem parlar no només que els homes han de participar en les cures dins de les organitzacions familiars, sinó també incentivar que les dones puguin trencar aquests sostres de vidre i accedir a espais de qualitat, perquè això també és cura; també forma part d'aquesta economia circular de la qual tant es parla. I situar les cures en un entorn que transcendeixi les famílies i que les entenguem com un fet polític. Una de les coses que seran més transformadores serà haver-ho vinculat amb el dret al temps, perquè semblen qüestions separades.

El que es coneixia com la llei de la reforma horària?

El que hem fet és: aquella idea de la reforma horària, d'organització del temps, necessàriament ha d'anar unida a les cures, perquè no són dues coses diferents. Com més dret al temps tenim, també més possibilitats de cura tenim. Vivim en una societat molt tenyida per un sistema capitalista, un sistema de producció, per tant, també hem de poder garantir l'organització en aquest sentit del temps del treball, sense que això sigui el primer, que és el que ha

passat habitualment. El que volem és entendre el dret al temps i el dret a les cures com quelcom molt més integral.

I com es plasmarà, aquesta idea?

Volem promocionar la xarxa del dret al temps dels municipis, que incorporin empreses i també entitats; ho anunciava fa poc la consellera. I això implica que els municipis, que tenen també la capacitat de transformació, puguin produir temps de qualitat per a les famílies. Això estem convençudes que facilitarà també les cures, espais no només per als fills i filles sinó també per a les parelles. Quan parlem del dret al temps moltes vegades veiem una família molt tradicional, però això no és realment així; la complexitat social, de mobilitat... no és el mateix parlar de cures o de temps a Barcelona que parlar-ne al Bages, a Sabadell o a Calaf. Hi ha un munt de circumstàncies que tenen a veure amb la política pública, amb habitatge, amb mobilitat, amb transport públic i això també implicarà aconseguir canvis substancials.

Quines altres actuacions es preveuen?

El Plan Corresponsables, fons finalistes que venen del Ministeri d'Igualtat. Estem acabant de perfilar una proposta per a tots els municipis, per garantir alguns dels serveis als quals no tots els ciutadans i ciutadanes poden accedir. Tenir recursos per aquest concepte de corresponsabilitat millorarà les cures perquè estem parlant de serveis i d'espais molt més accessibles per a tothom per quan els nens i les nenes surtin de l'escola. Farem una inversió de 23 milions als municipis. I també amb figures més professionalitzades. Aquella gent que ja està fent algunes actuacions, que puguin reconèixer el seu treball (també es va fer amb les persones migrades com et comentava abans amb el tema de les cures. Eren aquelles subvencions que es donaven perquè les dones poguessin regularitzar la seva situació), doncs exactament el mateix, és a dir, intentarem fer aquests processos de regularització a nivell de formacions perquè tinguem perfils de treball més professionalitzats.

Les empreses, quin paper hi tenen?

Una de les coses més novedoses és que en aquesta xarxa que estem iniciant fem una anàlisi de les pràctiques que hi ha al territori: hi ha molt pocs municipis a Catalunya que tinguin pactes del temps. És una de les eines més importants que tenim. El novedós i més important en aquests pactes que incorporin les empreses és precisament que no siguin exclusivament les empreses les que ho facin, sinó que estiguin teixint amb els municipis. Un municipi, que és una unitat de gestió i d'administració del temps i de les cures, pot pactar amb el seu comerç també una reforma en aquest sentit o poder acabar a determinades hores durant determinades èpoques. Hi ha molt poques maneres d'incentivar l'empresa si no trenquem aquesta idea que ells no són responsables també del bé comú. Llavors, només és qüestió de generar un altre tipus

de cultura, i nosaltres estem treballant de forma molt intensiva amb els plans d'igualtat. Ho estic ajuntant tot perquè precisament estic posant de manifest aquesta complexitat: estar parlant de conciliació o d'horaris forma part d'una política d'igualtat. Crec que és una de les coses més poderoses del que estem dient: les cures i el temps és igualtat, no només d'homes i dones, sinó també de classes socials. Estem regulant el teletreball, però no tothom té accés al teletreball, això també té a veure amb classes socials. No tenim la competència per regular el món laboral, però sí tenim la competència en polítiques d'igualtat. Per exemple, l'any vinent incrementarem les formacions a les empreses en temes de plans d'igualtat. I la incorporació de la lògica del temps serà fonamental. Per tant, la creació d'aquesta xarxa en l'àmbit municipal i ho posem en valor, segur que transformarem la vida de moltíssimes persones. La propos-

ta va estar molt encertada quan vam assumir l'oficina de la reforma horària i li vam donar aquest gir. És transformadora la perspectiva del dret al temps, perquè la conciliació no es fa sola. Es fa amb política de cura.

“La transversalitat de gènere en les polítiques és essencial”

AL DETALL

El col·lectiu LGBTIQ+

El col·lectiu LGBTIQ+ després d'una llarga lluita ha guanyat drets i visibilitat, però encara hi ha agressions homòfobes.

Un punt de partida imprescindible és que quan estem parlant de la vulneració dels drets del col·lectiu LGBTIQ+ estem parlant d'una vulneració dels drets humans. Es fan actuacions d'atenció i de prevenció. Tenim el marc de la llei de 2014 i hem de veure si és útil o no i corregir les mancances si n'hi ha.

Les persones trans* han estat entre les més invisibilitzades del col·lectiu. La llei trans*, que ha iniciat el procés, servirà per reparar greuges?

La llei va iniciar el tràmit el passat 14 de desembre. L'aspecte principal és el dret d'autodeterminació de les persones trans*, un dret reconegut internacionalment. Els moviments trans* ens han posat a l'agenda política una sèrie de qüestions a les quals hem de donar resposta, perquè tots els drets humans emergents necessiten una resposta i una actualització. La llei també ens permetrà vetllar per quan sorgeixin situacions de desamparament o de violència. Estem treballant perquè la llei simplifiqui el procés de transició de gènere. Des de la Direcció General de Polítiques Públiques LGBTIQ+ s'ha fet un treball intensiu per poder garantir, per exemple, que Salut augmentés la capacitat dels programes de trànsit o que revisés el protocol hospitalari sobre la transició en els vessants hormonal i quirúrgic.

Granollers impulsa aliances per assolir ODS

Un projecte pilot de gestió energètica compartida, participat per una vintena d'empreses, assoleix mino- rar l'impacte d'emissions de CO₂

La cultura de la sostenibilitat es fonamenta en les aliances i els pactes. Així s'expressa clarament en els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides. Esdevenen un element fonamental de les estratègies en matèria de sostenibilitat, sobretot en el marc de l'Agenda 2030. Les aliances permeten impulsar projectes col·lectius, de diferents escales territorials, per fer front al repte de protegir el planeta.

Granollers, durant els darrers anys, ha fet del consens i de la participació activa, tant a escala local com nacional i internacional, un dels seus principals eixos d'actuació. Va ser el primer municipi català a adherir-se al Pacte d'Alcaldes per l'Energia (2008) i el segon a formar part (2014) d'Alcaldes per l'Adaptació (Mayors Adapt), promogut per la Unió Europea.

En el decurs dels últims anys, la ciutat ha fet passos importants en la seva transformació cap a un model més eficient i sostenible, amb projectes col·laboratius que estan assolint bons resultats.

N'és un exemple el projecte de gestió energètica compartida, posat en marxa l'any 2019 per Granollers Mercat, a través del Centre de Serveis a les Empreses de Can Muntanyola i amb la col·laboració de les associacions d'empresaris del terri-

tori. La seva missió: reduir l'impacte que generen les empreses al medi ambient i millorar la seva competitivitat, mitjançant la incorporació de mesures d'estalvi i d'eficiència energètica.

Es tracta d'un projecte pilot que estableix un doble objectiu:

- Estimular que les empreses incorporin de manera permanent la gestió energètica en la pròpia gestió empresarial.
- Evidenciar que els beneficis econòmics que pot generar la millora de la gestió energètica són molt significatius i, fins i tot, poden permetre finançar la despesa associada a aquest servei especialitzat.

L'any 2020, 14 empreses han compartit durant sis mesos els serveis professionals d'un expert en gestió energètica i l'any 2021 se n'hi han sumat 5 més.

L'actuació ha permès a les empreses conèixer en detall el seu consum energètic i revisar la contractació i facturació d'energia. Alhora, s'han generat estalvis econòmics derivats d'aquestes revisions i de l'aplicació de millores de les infraestructures, com calderes, circuits tèrmics, circuits d'aire comprimit, controls de climatització i d'il·luminació o fins i tot en la implementació de sistemes de generació d'energia renovable.

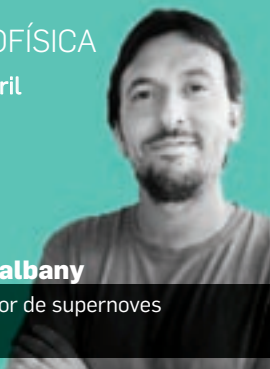

Reduir l'impacte que generen les empreses al medi ambient és la missió del projecte de gestió energètica compartida engegat el 2019. Foto: Enric Bartel

Els resultats obtinguts en l'edició de 2020, traduïts en xifres, conclouen estalvis rellevants tant econòmics, com de consum energètic i d'emissions de CO₂.

La reducció assolida en consum ha estat de 42,420 kWh si bé el potencial de reducció en consum anual pot incrementar-se fins a 15 vegades més. En aquest sentit, s'han identificat un conjunt de mesures que, en cas de ser aplicades, permetrien aconseguir, anualment, una reducció de 667.816 kWh en el consum.

Aquesta dada, extrapolada a l'àmbit de les emissions de CO₂, indica que l'any 2020 s'ha assolit un estalvi d'emissions de 10,2 tones/any, però aplicant les mesures òptimes es podria arribar a reduir les emissions fins a 160 tones anualment. Econòmicament, les mesures aplicades han permès obtenir un estalvi de més de 80.000 euros.

Plaestrategicgranollers.cat
Granollers.cat/ods
[@granollers2030](https://twitter.com/granollers2030)

<p>DANSA 24 de març</p> <p>Roser López Espinosa Ballarina i coreògrafa</p>	<p>ASTROFÍSICA 28 d'abril</p> <p>Lluís Galbany Explorador de supernoves</p>
<p>IL·LUSTRACIÓ 19 de maig</p> <p>Ivan Boix Director d'art i artista Disney</p>	<p>ALIMENTACIÓ Mira-la a </p> <p>David pallàs Mestre xocolater i empresari</p>
<p>MODA Mira-la a </p> <p>Anna Saéz de Tejada Professora de IESE i experta en economia circular</p>	<p>NUTRICIÓ Mira-la a </p> <p>Ariadna Grau Empresària i influencer sobre nutrició</p>

amb **G**
de Granollers

JORNADES DE TALENT LOCAL
octubre 2021 - maig 2022

SALUT
24 de febrer

Sara Capdevila
Coordinadora de recerca biomèdica

Totes les sessions comencen a les 19 h

NAU B1 / ROCA UMBERT

Enric Prat de la Riba, núm. 77
Granollers

AFORAMENT PRESENCIAL LIMITAT
Inscripció prèvia recomanada

Amb el suport de:

Més informació a:

ambGdeGranollers.cat

#ambGdeGranollers

segueix les
jornades per
YouTube:

Ajuntament de Granollers

Pla Estratègic
Granollers 2030

Conscienciació ambiental per ser responsables amb els recursos i cuidar el planeta

Agbar impulsa diferents accions de sensibilització i educació ambiental amb l'objectiu d'aprendre a cuidar l'aigua i el medi ambient

“És indispensable una tasca d'educació en qüestions ambientals, adreçada tant a les generacions joves com als adults i que presti l'atenció deguda al sector de població menys privilegiat, per eixamplar les bases d'una opinió pública ben informada i d'una conducta dels individus, de les empreses i de les col·lectivitats inspirada en el sentit de la seva responsabilitat pel que fa a la protecció i millora del medi en tota la seva dimensió humana.” Aquesta reflexió forma part de la Declaració de la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient que es va celebrar a Estocolm l'any 1972.

50 anys més tard, seguim considerant que l'educació ambiental és l'eina imprescindible per garantir el futur del planeta. Davant l'escassetat dels recursos naturals, l'avenç imparable de l'emergència climàtica i les seves evidents conseqüències sobre el medi i la població, la consciència ambiental és fonamental per actuar amb responsabilitat i propiciar el desenvolupament sostenible. Els i les joves tenen un paper indefugible en aquest sentit. La meta que té la societat és que siguin conscients de l'impacte que totes les accions tenen en el planeta i actuïn per avançar cap a la sostenibilitat global.

Amb aquest objectiu, la companyia del cicle de l'aigua i serveis mediambientals Agbar impulsa iniciatives de conscienciació ambiental per contribuir a la sensibilització de la ciutadania en els més de 250 municipis on gestiona el servei a Catalunya.

L'exposició “Operació Aigua” és un dels projectes d'educació ambiental que ha portat la companyia pel territori català. Són ja 23 municipis i milers d'alumnes d'escoles que han visitat aquesta exposició on es parla de la disponibilitat present i futura de l'aigua, i dels usos i abusos que fem d'aquest recurs per part de la societat. L'exposició mostra que més de 800 milions de persones a tot el món no disposen d'aigua potable, més de 4.000 milions de persones no tenen accés a lavabos i un 80% de les aigües residuals es llencen als rius i al mar sense tractar, la qual cosa provoca la contaminació de les aigües.

També, l'“Operació Aigua” apel·la a la responsabilitat de l'alumnat per preservar aquest recurs escàs i reflexiona com afecten les accions de la ciutadania en el medi ambient. En

La mostra s'ha pogut veure a 23 municipis i ha arribat a milers d'alumnes

• L'exposició “Operació Aigua”, el programa educatiu Aqualogia, recursos pedagògics i tallers, entre d'altres, són accions que promou Agbar per a la conscienciació ambiental

aquest sentit, es plantegen consells d'estalvi d'aigua i tracta com s'embruta l'aigua amb els residus que es llencen pel desguàs, quins usos té l'aigua actualment i com es contamina. Aquesta iniciativa està dirigida al públic en general, però especialment es conviden les escoles a participar, on personal d'Agbar els explica el cicle de l'aigua i fan activitats lúdiques i qüestionaris per posar a prova l'alumnat.

L'exposició ja ha passat per Granollers, Mollet, Sant Celoni, Sant Cugat, Rubí, Martorell, Amposta, Sitges, Alcanar, Valls, Mollerussa, Tàrraga, Ulldecona, Calafell, Constantí, Cambrils, Tarragona, Barcelona, Sant Pere de Ribes, Igualada, Sallent, Taradell, Berga i, pròxi-

mament, arriba a Manlleu.

Aquesta exposició forma part del compromís d'Agbar amb la ciutadania per contribuir a assolir els objectius de desenvolupament sostenible, a partir de sumar aliances amb les administracions, escoles i entitats locals. L'èxit d'aquesta experiència és la bona acollida que té en tots els municipis i l'aprenentatge de l'alumnat.

Una altra iniciativa d'èxit a Catalunya és el **programa educatiu Aqualogia**, al qual han accedit més de 8.500 alumnes en els darrers tres cursos. Mitjançant vídeos, jocs i experiments, els alumnes poden treballar quins usos es fa de l'aigua al seu centre escolar, com arriba aquest bé bàsic a les seves llars o quins tractaments són necessaris per poder beure-la o per retornar-la correctament al medi natural. Aquest programa és gratuït i s'ha digitalitzat per garantir l'accés a tots els continguts des de l'aula i des de casa. Més de 2.300 alumnes han gaudit d'aquestes activitats interactives a través de l'accés digital en aquests cursos marcats per la pandèmia.

Aqualogia mostra als alumnes com cuidar un recurs escàs i la necessitat de fer-ne un consum responsable per les conseqüències que té sobre el medi ambient, la societat i l'economia. Aquestes activitats estan adaptades a cada nivell educatiu i el professorat trobarà una eina

didàctica adaptada al currículum de cada cicle perquè puguin seguir tractant el tema al llarg del curs. Els centres se senten satisfets de poder disposar d'aquestes eines i poder treballar nous continguts d'una forma amena i participativa.

A més d'aquest programa, també posa a disposició de la ciutadania els **recursos pedagògics interactius a www.agbaramblesescoles.cat**, on es tracta l'escassetat de l'aigua, el seu cicle natural i urbà, explica com es forma la pluja i mostra una calculadora per saber quanta aigua es gasta cada dia amb diferents accions. Així mateix, planteja jocs, experiments i qüestionaris per aprendre els continguts de forma més dinàmica.

Finalment, Agbar també organitza tallers i activitats de sensibilització, per apropar els continguts mediambientals a tota la ciutadania.

El sector de l'aigua té un paper imprescindible per propiciar una transició cap a la sostenibilitat global davant l'emergència climàtica que s'agreuja. El compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible marcats per les Nacions Unides és la base per propiciar aquesta transformació. És per aquest motiu que accions de conscienciació com les d'Agbar esdevenen cabdals per sensibilitzar la ciutadania, especialment la joventut, i apostar per la responsabilitat col·lectiva per garantir el futur del planeta.

Narcís Prat Fornells
Grup de recerca F.E.M. (Freshwater Ecology and Management)
Departament d'Ecologia de la UB

Com puc ajudar jo a aconseguir els ODS?

Per al 2030 l'ONU va plantejar avançar cap al compliment de 17 ODS, si és que això és possible. Una bona idea que ha tingut molt èxit, avui molts polítics i personatges públics porten la rodoneta a la seva jaqueta. Per comprovar si els ODS es complien l'ONU ha establert uns indicadors. Fins a 160 indicadors! Tants indicadors maregen, quants en puc complir jo? Potser l'ONU el que volia és que tothom pugui dir que ha avançat en algun indicador i així tots ens sentim una mica menys culpables que el planeta estigui canviant. Per simplificar i que tingueu un indicador fàcil de mesurar jo us proposo un indicador que engloba molts dels altres: el consum d'energia. Qualsevol activitat, des de la producció d'un iogurt fins a la fabricació d'un texà, porta associada una despesa d'energia que alhora va lligada a la producció de materials (plàstic per exemple) o generació de residus, que s'hauran de transportar a un abocador o compostar i per tant gastaran energia. Què podem fer els ciutadans per ajudar a complir els ODS? Doncs gastar menys energia.

Aquest podria ser el vostre millor indicador. Com menys energia gasteu a casa menys emissions de CO₂, menys generació de residus, menys problemes per al planeta. I si n'heu de gastar, doncs que sigui renovable i de la teulada de casa vostra, elèctrica, ja que el gas genera moltes emissions de CO₂, tot i que no contamina tant l'atmosfera com el petroli o el carbó. Atenció: la nuclear no és una energia renovable ni neta. I compte amb la hidroelèctrica, és renovable però té un gran impacte ambiental, sobretot la de les minicentrals del Ter, que produeixen poc, tenen molt d'impacte i són un gran negoci per a uns pocs.

Us proposo un indicador que engloba molts dels altres: el consum d'energia. Qualsevol activitat porta associada una despesa energètica

I què fem amb els materials? Tenim el tercet Reduir, Reutilitzar i Reciclar, que cal fer servir en aquest ordre. Tot el que es redueix no s'ha de produir, no fa servir energia en origen i no emet gasos d'efecte hivernacle (GEH). Deixeu ja de fer servir bosses d'un sol ús quan aneu a comprar, us estalvieu l'energia de produir-les. Ja no sabeu què reduir? Doncs reutilitzeu tot el que pugueu. I en última instància recicleu, però mireu bé com es fa el reciclatge. Un bric al contenidor groc requereix d'un transport (que gasta energia) al lloc de reciclatge, una tria i transformació del material (que gasta energia), un transport i elaboració de l'envàs nou (que gasta energia) i un transport del producte elaborat al súper (que també gasta energia). Voleu estalviar energia? Com menys hagueu de fer servir el contenidor groc, millor (o sigui, reutilitzeu o reduïu). Al final, tot es pot mesurar en energia!

I no caiguem en la *propaganda verda*, ara resulta que totes les empreses i les administracions són sostenibles. Fins i tot porten a la solapa la roda dels ODS els que volen ampliar aeroports (més avions, més energia) o fer jocs olímpics d'hivern (més cotxes cap al Pirineu, més remuntadors, més de tot, o sigui més despesa d'energia). No s'hi val a mantenir el mateix model amb cotxes elèctrics i pensar que amb les emissions de CO₂ que ens estalviem ja en fem prou. Més cotxes, ni que siguin elèctrics, vol dir més carreteres, més trencament del territori, menys biodiversitat i continuar gastant energia. Voleu contribuir al compliment dels ODS?, doncs ja sabeu el que heu de fer: decreixement energètic. (Atenció: tampoc cal que passeu fred a casa per complir els ODS.)

AMB HUMOR

FINESTRA

Presidenta Beth Codina

Director editorial Agustí Danés

Coordinació i redacció Lourdes Corominas

Correctora Cristina Anfruns

Fotografies Albert Llimós, Analogicus, Public

Domain Pictures, Photosforyou, Supratimdas054

i Visionpics (Pixabay) i Alex Kotliarskyi

(Unsplash),

Infografies Eulàlia Rodríguez Tió

Disseny Neus Páez

Publicitat Jordi Roca

Edició i distribució Premsa d'Osona, SA, plaça de la Catedral, 2, Vic

www.el9nou.cat